

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	54752 Політичні технології та консультування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	54752
Назва ОП	Політичні технології та консультування
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Невинна Галина Ярославівна, Спересенко Микола Володимирович, Дерев`янка Сергій Миронович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	02.10.2023 р. – 04.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2023/052_polit_tehn_kons_vidomosti.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2023/052_polit_tehn_kons_programa.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Політичні технології та консультування” (далі – ОП) другого магістерського рівня на факультеті суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка (далі – КУБГ) базується на високому професійному рівні НПП, що забезпечує належний рівень підготовки здобувачів. Відкриття підготовки фахівців з політології як окремої спеціальності у 2018 р. об’єктивували потреби в підготовці висококваліфікованих кадрів для роботи в політичних інституціях м. Києва та області та можливості ЗВО. Підготовка магістрів за даною ОП, яка є єдиною такою в Україні не тільки за назвою, а й змістовим наповненням, запроваджено у 2022 р. На час проведення експертизи за ОП навчається денною формою 20 здобувачів (9 – перший рік навчання, 11 – другий рік навчання). Здобувачі мають різну базову освіту (політологія, журналістика, історія). ОП “Політичні технології та консультування” – збалансована програма підготовки здобувачів з науковою, методологічною, академічною, дослідницькою складовою з урахуванням тенденцій на ринку праці та формуванням сучасних компетентностей, які необхідні в професійній діяльності політологів-практиків і дослідників. Унікальність ОП визначає її націленість на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних до інноваційної діяльності, конвертації теоретичних знань та уявлень у конструктивні політичні практики, які сприяють розв’язанню складних задач і проблем у суспільно-політичній сфері. Враховуючи регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти, навчальний матеріал ОП організований у такий спосіб, який дозволяє здобувачам вищої освіти поєднувати вивчення політичних технологій та консультування з набуттям більш глибоких знань про політичний вимір регіональної проблеми засобом включення у політичне середовище м. Києва та столичного регіону. Належний рівень надання освітніх послуг за ОП «Політичні технології та консультування» на думку експертної групи відповідає рівню «В» – освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недовіками, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони. Унікальність ОП визначає регіональний контекст, націленість на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних до інноваційної діяльності, конвертації теоретичних знань і уявлень у конструктивні політичні практики, їх включення у процесі навчання в політичне середовище м. Києва та столичного регіону. Розробка та впровадження навчальних дисциплін здійснюється НПП зі значним досвідом наукових досліджень і практичної діяльності. Інтегрованість НПП у сучасний науковий контекст, ведення досліджень на європейському рівні, що актуалізує зміст занять, застосування у навчальному процесі результатів власних досліджень. Широкий спектр умов для вдосконалення викладацької майстерності НПП, матеріальна й моральна мотивація їх наукової активності. Високий рівень інтернаціоналізації ОП: регулярна участь НПП і здобувачів у міжнародних конференціях. Чітко виражений студентоцентризм й активна співпраця НПП і здобувачів у навчальному процесі та позанавчальний час. Набір нормативних і вибіркових дисциплін сприяє підготовці випускників, здатних фахово виконувати свої функції у політичних інституціях, а також орієнтованих на наукову діяльність. Змістовне поєднання теоретичної та практичної підготовки, що забезпечує систематичні знання та навички, необхідні для проведення наукових досліджень і практичної діяльності. Схильність до оновлення компонентів ОП з урахуванням пропозицій стейкхолдерів. Об’єктивність оцінювання шляхом використання різносторонніх контрольних заходів. Залучення до викладання працедавців. Системне дотримання та дієва популяризація академічної доброчесності. Чітка регламентація процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій. Всебічна підтримка ОП ректоратом і структурними підрозділами. Відмінна матеріально-технічна база для провадження ОП. Забезпечення на належному рівні умов для безпеки життєдіяльності з урахуванням воєнного стану. Позитивні практики. Широке використання міжнародного досвіду підготовки фахівців із політології. Високий рівень залученості працедавців до формування ОП, її удосконалення. Використання інноваційних методів навчання. Забезпечення формування soft skills. Чіткі та зрозумілі правила вступу на навчання. Системність заходів з інформування учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Запроваджені дієві механізми поширення принципів академічної доброчесності поміж усіма учасниками освітнього процесу. Тісна співпраця з низкою наукових інституцій, що забезпечує здобуття широкого спектру практичних навичок. Широка база проведення виробничої практики у політичних організаціях, що створює можливості наступного працевлаштування випускників. Громадська активність НПП і здобувачів щодо популяризації політичних знань, участь у волонтерському русі. Функціонує унікальна авторська систематизована е-платформа для студентів, викладачів і працівників – Цифровий кампус.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони. Недостатній рівень участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності. Відсутні практичне визнання та зарахування результатів навчання в межах академічної мобільності та в неформальній освіті. Функціональні недоліки вебсайту факультету суспільно-гуманітарних наук, що ускладнює зовнішній користувацький пошук, зокрема, з профорієнтаційною метою. Рекомендації. Виходячи із місії КУБГ, його стратегічних цілей і можливостей, вважаємо, доцільним було б з 2024-2025 н.р. розширити залучення здобувачів ОП до програм міжнародної академічної мобільності через проєкти та грантову діяльність. Систематично популяризувати можливості неформальної освіти та розширити практику зарахування її результатів. На офіційному

вебсайті КУБГ до кінця 2023 р. розмістити з метою популяризації інформацію про ОПП, особливості освітнього процесу на ній, а також відгуки, зауваження та рекомендації стейкхолдерів, що надійшли під час громадського обговорення програми, результати опитувань щодо якості викладання та самої ОПП. До кінця 2023 р. оновити інформацію про гаранта ОПП на вебсайті факультету суспільно-гуманітарних наук та розмістити актуальний канал комунікації з гарантом ОПП для забезпечення можливості потенційним вступникам та стейкхолдерам ознайомлюватися та надавати пропозиції до ОПП. Удосконалити систему вибору навчальних дисциплін за вибором здобувачів до кінця 2023-2024 н.р., уникнувши обов'язковості вибору конкретної дисципліни за блочним принципом, що звужує можливості розширення. формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами. Розглянути можливість запровадження силабусів як скороченої форми інформування здобувачів щодо основних параметрів ОК. Упродовж навчального року створити онлайн-курси лекцій з політології для тих здобувачів освіти, які не мають профільної політологічної освіти рівня «бакалавр». Ураховуючи потенціал кафедри політології та соціології до кінця навчального року здійснити заходи щодо відкриття підготовки здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» та власного фахового видання з політичних наук. До кінця 2023-2024 н.р. розширити співпрацю ОПП з відповідними підрозділами КМДА, Київської міської ради щодо реалізації проєктів і надання політико-консультативних послуг НПП і здобувачами, а також зі стейкхолдерами – представниками політичних партій і інших громадських формувань, дослідницьких й аналітичних центрів. При наступному перегляді ОПП, зважаючи на її прикладний характер і побажання стейкхолдерів, збільшити кількість кредитів на проведення виробничої (в політичних організаціях) практики. Зважаючи на наявний високий потенціал НПП кафедр й КУБГ, потреби сучасного ринку праці та вимоги інтернаціоналізації освіти, розглянути можливість запровадження за ОПП викладання однієї або кількох навчальних дисциплін іноземною мовою (у 2024-2025 н.р.). Збільшити впродовж 2023-2024 н.р. можливості безкоштовної перевірки на плагіат наукових праць здобувачів і НПП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Актуальна ОПП «Політичні технології та консультування» (затв. Вченою радою 04.04.2022 р., протокол № 2, введена в дію з 01.09.2022 р. наказом ректора від 07.04.2021 р. № 157 (<https://cutt.ly/4wmPC7GC>). Підготовка фахівців за спеціальністю 052 Політологія за першим (бакалаврським) рівнем ВО започаткована у КУБГ у 2018 р. Розробка ОПП другого (магістерського) рівня розпочалася у 2021 р. Ключовими передумовами її створення стали перший випуск бакалаврів, створення кафедри політології та соціології, запит майбутніх вступників. Підготовка магістрів за ОПП запроваджена у 2022 р. (у такому поєднанні не тільки за назвою, а й змістовим наповненням вона є єдиною в Україні). Унікальність ОПП визначає регіональний контекст, націленість на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних до інноваційної діяльності, які сприяють розв'язанню складних задач і проблем у суспільно-політичній сфері, їх включення у процесі навчання у політичне середовище м. Києва та столичного регіону. Мета ОПП : підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних до інноваційної діяльності, розв'язання складних задач і проблем у політичній сфері із застосуванням теорій та методів політичних наук та відповідно до місії КУБГ – «Служити людині, гро-маді, суспільству» (<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf>). ОПП спрямована на цілісний розвиток, профе-сійне й лідерське становлення здобувачів вищої освіти, як свідомих і відповід-дальних громадян, цілісних та культурних особистостей з урахуванням потреб сучасного політичного розвитку України. Враховуючи регіональний контекст підготовки здобувачів, який формує середовище підготовки, ключовим імперативом формування компетентностей є включення в політичний сегмент життя м. Києва. Цілі ОПП сформульовані чітко, відповідають місії, стратегії, головним завданням, які викладені у Статуті КУБГ (нова редакція якого затв. рішенням Київської міської ради 08.10.2015 р. № 132/2035; <https://cutt.ly/5wmPXqrr>), пріоритетним напрямкам діяльності, що визначені у «Стратегії розвитку КУБГ на 2023–2027 роки» (затв. рішенням Вченої ради від 30.03.2023 р., протокол № 2; <https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf>). Мета ОПП відповідає визначенням у Стратегії розвитку КУБГ пріоритетам: «підготовка конкурентоспроможних професіоналів за сучасними освітніми програмами; проведення актуальних наукових досліджень; відповідальне служіння громаді для сприяння післявоєнній розбудові країни на засадах сталого розвитку та європейській інтеграції України». ЄГ встановлено, що цілі ОПП і перспективи її розвитку є реальними, відповідають стратегічним завданням, які зафіксовані у «Перспективному плані впровадження стратегії розвитку КУБГ на 2023-2027 роки» (<https://cutt.ly/owmPL8yX>), Програмах розвитку факультету суспільно-гуманітарних наук, кафедри політології та соціології, Центру компетентності з прикладних політичних досліджень (<https://cutt.ly/BwmPJnYP>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз ОПП «Політичні технології та консультування», відомостей її СО, документації кафедри політології та соціології, результатів опитувань стейкхолдерів засвідчує, що в КУБГ ведеться системна робота щодо їх залучення до реалізації цілей ОПП. Стейкхолдери мають широкі можливості для надання пропозицій з формування та удосконалення ОПП під час формальних заходів і неформальних обговорень, шляхом опитування, через рецензування та надання відгуків, у т.ч. з використанням соціальних мереж. Під час фокус-зустрічі здобувачі підтвердили, що вони висловлювали свої пропозиції щодо цілей і змісту ОПП на засіданні кафедри політології і соціології, про що свідчать оприлюднені на сторінці кафедри протоколи її засідань (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiologhii/dokumenty/1430-protokoly-zasidan-kafedry.html>). До прикладу, протокол № 4 від 15.12.2021 р. містить дані про участь в обговоренні проєкту ОПП здобувачів А. Мусієнко, М. Стрелюк, І. Миц, Д. Стрілецького, які висловили думки студентів щодо запровадження нової ОПП та бажання вчитися за нею, запропонували внести окремі ОК. Збір інформації про навчання здійснюється через опитування здобувачів на сторінці кафедри політології та соціології (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiologhii/rezultaty-opytuvannia-studentiv.html>). Перша редакція ОПП (2021 р.) враховувала досвід підготовки в КУБГ фахівців-політологів, викладання спеціалізованих курсів; побажання НПП, здобувачів; консультації та запити потенційних працедавців (Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України та ін.), які висловили своє бачення щодо переліку освітніх компонентів ОПП та компетентностей, якими повинен володіти випускник. Зокрема, д.політ.н, професор В. П. Горбатенко наголосив на актуальності проєкту та його відповідності сучасним вимогам та запитам. Представник академічної спільноти д.політ.н., професор, декан факультету міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету М. М. Палінчак звернув увагу на необхідність доопрацювання проєкту навчального плану магістратури враховуючи пропозиції конкурентів у сфері надання освітніх послуг. На цьому ж засіданні кафедри 15.12.2021 р. народний депутат Верховної Ради України IX скликання Є. П. Пивоваров акцентував на дефіциті у висококваліфікованих фахівцях у сфері політичної експертизи та аналітики. Голова правління громадської організації «Український центр суспільних даних», член проєктної групи ОП Васильченко С.А. рекомендував більше приділити уваги можливостям вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти засобом урізноманітнення вибіркової компоненти ОПП (протокол № 4 від 15.12.2021 р.; <https://cutt.ly/awmPBb7f>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз ОПП «Політичні технології та консультування», відомостей її СО, документації кафедри політології та соціології, результатів опитувань стейкхолдерів засвідчує, що в КУБГ ведеться системна робота щодо їх залучення до реалізації цілей ОПП. Стейкхолдери мають широкі можливості для надання пропозицій з формування та удосконалення ОПП під час формальних заходів і неформальних обговорень, шляхом опитування, через рецензування та надання відгуків, у т.ч. з використанням соціальних мереж. Під час фокус-зустрічі здобувачі підтвердили, що вони висловлювали свої пропозиції щодо цілей і змісту ОПП на засіданні кафедри політології і соціології, про що свідчать оприлюднені на сторінці кафедри протоколи її засідань (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiologhii/dokumenty/1430-protokoly-zasidan-kafedry.html>). До прикладу, протокол № 4 від 15.12.2021 р. містить дані про участь в обговоренні проєкту ОПП здобувачів А. Мусієнко, М. Стрелюк, І. Миц, Д. Стрілецького, які висловили думки студентів щодо запровадження нової ОПП та бажання вчитися за нею, запропонували внести окремі ОК. Збір інформації про навчання здійснюється через опитування здобувачів на сторінці кафедри політології та соціології (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiologhii/rezultaty-opytuvannia-studentiv.html>). Перша редакція ОПП (2021 р.) враховувала досвід підготовки в КУБГ фахівців-політологів, викладання спеціалізованих курсів; побажання НПП, здобувачів; консультації та запити потенційних працедавців (Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України та ін.), які висловили своє бачення щодо переліку освітніх компонентів ОПП та компетентностей, якими повинен володіти випускник. Зокрема, д.політ.н, професор В. П. Горбатенко наголосив на актуальності проєкту та його відповідності сучасним вимогам та запитам. Представник академічної спільноти д.політ.н., професор, декан факультету міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету М. М. Палінчак звернув увагу на необхідність доопрацювання проєкту навчального плану магістратури враховуючи пропозиції конкурентів у сфері надання освітніх послуг. На цьому ж засіданні кафедри 15.12.2021 р. народний депутат Верховної Ради України IX скликання Є. П. Пивоваров акцентував на дефіциті у висококваліфікованих фахівцях у сфері політичної експертизи та аналітики. Голова правління громадської організації «Український центр суспільних даних», член проєктної групи ОП Васильченко С.А. рекомендував більше приділити уваги можливостям вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти засобом урізноманітнення вибіркової компоненти ОПП (протокол № 4 від 15.12.2021 р.; <https://cutt.ly/awmPBb7f>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ встановлено, що ОПП «Політичні технології та консультування» в актуальній редакції, що затверджена Вченою радою КУБГ 04.04.2022 р. (протокол № 2) і введена в дію з 01.09.2022 р. наказом ректора від 07.04.2021 р. № 157 (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_p/Documents/052_mag_op_22.pdf) повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 18.03.2021 № 329 (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>). Набір ОК та їх змістовне наповнення разом із практичною підготовкою у своїй єдності спрямовані на досягнення РНО1-РНО8, визначених Стандартом. На формування додаткових РН в частині експертної роботи, проєктування та реалізації проєктів різного рівня спрямовані запропоновані розробниками ОПП РНу09-РНу11. Загалом, ОК ОНП повністю забезпечують оволодіння загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, що дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом, опанування теоретичних знань і практичних навичок здобувачами. У структурно-логічній схемі, матриці забезпечення результатів навчання відповідними компонентам ОПП (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_p/Documents/052_mag_op_22.pdf), таблиці з «Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання» відомостей про СО вміщена детальна інформація, яка свідчить, що всі ПРН забезпечуються обов'язковими компонентами, зміст яких відповідає цілям ОПП та спеціальності. Заявлені в ОПП ПРН також досягаються підготовкою кваліфікаційної магістерської роботи. Для досягнення визначених цілей і програмних результатів навчання застосовуються відповідні методи, засоби навчання та викладання, використовується необхідне обладнання та матеріально-технічна база. Відповідні компоненти відображені в навчальному плані. ОПП дозволяє досягти визначених Стандартом ПРН через залучення до її реалізації НПП найвищої кваліфікації (аналіз наведено у критерії 6). Проведені ЕГ зустрічі з керівництвом університету, його структурних підрозділів, сервісних служб, з НПП і здобувачами дають підстави стверджувати, що для досягнення відповідних результатів задіяні ресурси як факультету суспільно-гуманітарних наук, так й всього КУБГ (міжфакультетська співпраця, Науково-методичний центр досліджень, наукових проєктів та програм, Науково-дослідна лабораторія інтернаціоналізації вищої освіти, Навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства, Бібліотека, Цифровий кампус тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. КУБГ – єдиний у державі ЗВО, який реалізує ОПП «Політичні технології та консультування» у такому обсязі. Мета та цілі ОПП чітко визначені та цілком корелюються зі «Стратегією розвитку Київського столичного Університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 роки». Фундаментальність підготовки здобувачів. Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання, удосконалення ОПП. Можливості для надання стейкхолдерами пропозицій щодо формування та удосконалення ОПП (опитування, рецензування та надання відгуків, в т.ч. з використанням соціальних мереж). Цілі ОПП і ПРН базуються на системному аналізі та врахуванні досвіду програм зарубіжних університетів. Позитивні практики. Системна робота щодо залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та ПРН, удосконалення ОПП. Широке використання міжнародного досвіду підготовки фахівців з політології. Модель ОПП «Політичні технології та консультування» є авторською, створена й оновлюється з урахуванням кращих освітніх стандартів, врахування досвіду університетів інших країн. Перспективи ОПП чітко визначені у програмах розвитку факультету суспільно-гуманітарних наук, кафедри політології та соціології.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації. На вебсторінці кафедри (поруч з опублікованою ОПП) радимо оприлюднити до кінця 2023 р. надані на неї рецензії, а при наступному перегляді ОПП –розширити коло рецензентів за рахунок представників політичних партій та інших громадських формувань чи дослідницьких і аналітичних центрів. Конкретизувати в ОПП придатність випускників до працевлаштування, зокрема з можливим використанням національного Класифікатора професій.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики ОПП у контексті критерію 1 (фундаментальність підготовки здобувачів, що є релевантною професійним вимогам до працевлаштування випускників, широке використання кращих практик й залучення стейкхолдерів до формулювання цілей і результатів навчання), які однак не є унікальними, експертна група дійшла висновку, що ОПП «Політичні технології та консультування» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової за ОПП «Політичні технології та консультування» становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам законодавства України, а саме ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Відповідно до ОП 2022 р. та навчального плану 2022 р., термін навчання складає 1 рік 4 місяці (денна форма навчання). Загальний обсяг ОПП – 90 кредитів ЄКТС. 66 кредитів (50 кредитів - обов'язкові компоненти, 10,5 кредитів - практична підготовка, 5,5 кредитів - підготовка та захист кваліфікаційної магістерської роботи) – на опанування освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. 24 кредити – на опанування дисциплін за вибором здобувачів, що становить 26,6 % від загального обсягу ОПП у кредитах ЄКТС та відповідає нормі. Не менше 50 % обсягу ОПП спрямовано на забезпечення загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю, що відповідає вимогам Стандарту. Обов'язкові та вибіркові компоненти забезпечують загальні та спеціальні компетентності в повній мірі. Процедура реалізації здобувачами освіти свого права на вибір навчальних дисциплін визначається до Стратегії розвитку Університету (Р.6 «Студентоцентризм», <https://tinyurl.com/2mbrx9ya>), Положенням про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-edu-proc> (п.7.2), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://tinyurl.com/kubg-mob-rul>). Освітня програма «Політичні технології та консультування» містить два фахово-орієнтованих вибіркових блоки, які представлені на сайті Університету (<https://elearning.kubg.edu.ua/local/gdo/catalog/?page=7>): «Сучасна світова політика» та «Прикладні політичні технології». Пакети дисциплін для поглиблення професійного профілю пропонують по п'ять дисциплін, які студент вивчає протягом 2 та 3 семестрів. Навчальні дисципліни плануються в обсязі не менше 4 кредитів ЄКТС, виробнича (в політичних організаціях) практика - в обсязі 3 кредити, виробнича (асистентська) практика – в обсязі 3 кредити та переддипломна практика - 4,5 кредити ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОК, які включені до структурно-логічної схеми, сприяють формуванню ЗК та СК, що визначені стандартом. Вивченню фахових дисциплін передують цикл загальної підготовки, який включає 16 ОК. Навчання завершується підготовкою та захистом кваліфікаційної роботи. Аналіз структурно-логічної схеми даної ОПП та Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП засвідчує, що освітні компоненти структуровані відповідно до цілей ОП, взаємопов'язані логічно та змістовно. Час навчання пропорційно розподілений між семестрами, це забезпечує досягнення заявлених ПРН. Це забезпечує досягнення низки загальних компетентностей, мультидисциплінарність ОПП та відповідає як нормативним вимогам законодавства України, так і принципам організації освітньо-навчального процесу в КУБГ. Розміщення ОК характеризується логічною послідовністю, системністю та наступністю. Наприклад, ОК 01 «Філософія політики і освіти» (1-й семестр) передують ОК 12 «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО» (2-3-й семестри); ОК 05 «Регіоналізм та регіоналізація» (1-й семестр) передують ОК 6 «Демографічні детермінанти політичного процесу» (2-й семестр) ОК 08 «Антикризовий менеджмент в політиці» (1-й семестр), передують ОК 09 «Технології коригування політичного процесу» (2-й семестр). ЕГ відмічає недостатню кількість кредитів для виробничої (в політичних організаціях) практики. На фокус-групі стейкхолдери наголосили на важливості розширення міжнародної складової за рахунок додаткових навчальних дисциплін. Також ЕГ відмічає, що незважаючи на потенціал НПП, відсутні ОК іноземною мовою.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Для визначення відповідності предметній області було проаналізовано ОПП, Форму СО, НП для денної форми навчання, робочі програми навчальних дисциплін. Здійснений аналіз дозволяє стверджувати, що зміст ОПП цілковито відповідає предметній області спеціальності, окресленій у Стандарті вищої освіти України. Інформація

про практичну підготовку та її відповідність предметній області базується на описі у Формі СО, результатах інтерв'ю у відповідних фокус-групах, аналізі Програми виробничої (в політичних організаціях) практики, Програми виробничої (асистентської) практики, Програми переддипломної практики. Організація практик регулюється Положенням про організацію та проведення практики студентів КУБГ (<https://tinyurl.com/y7cfv95e>). Конкретизуючи аналіз робочих програм навчальних дисциплін та НП, варто зауважити, що відповідність предметній області спеціальності реалізується у вивченні низки ОК, наприклад: ОК 4 «Пропедевтика експертної роботи», ОК 07 «Технологічні аспекти політичного маркетингу», ОК 08 «Антикризовий менеджмент в політиці», ОК 09 «Технології коригування політичного процесу» тощо та вибірковими дисциплінами. Методи, методики та технології, визначені в Стандарті відповідають очікуванню РН ОПП – застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології у фаховій діяльності та забезпечуються вивченням і опануванням методології соціально-політичних досліджень у різних дисциплінах, наприклад: ОК 02 «Філософія політики і освіти», ОК 03 «Методологія та методи наукових досліджень в політології». Освітня програма не є міждисциплінарною.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти регулюється відповідно до Стратегії розвитку Університету (Р.6 «Студентоцентризм», <https://tinyurl.com/2mbrx9ya>), Положенням про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-edu-proc> (п.7.2), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://tinyurl.com/kubg-mob-rul>). Здобувачі мають можливість навчатися за індивідуальним графіком; за кількома ОП, зокрема в інших ЗВО; перезараховувати РН, отримані в інших ЗВО, пропонувати бази для проходження практики, теми індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт; обирати наукові гуртки тощо. Вибір здобувачами дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін в системі електронного навчання. Здобувачам забезпечується можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, що відображається у його індивідуальному навчальному плані. Освітня програма «Політичні технології та консультування» пропонує вільний вибір студентами вибіркових компонент обсягом 24 кредити. НПП кафедри політології та соціології пропонує здобувачам два фахово-орієнтованих блоки вибіркових дисциплін, які містять по 5 дисциплін, а саме «Прикладні політичні технології» («Політичний брендинг», «Технології забезпечення підтримки політичних рішень», «Краудсорсинг», «Основи консалт-менеджменту експертної діяльності», «Політична гейміфікація») та «Сучасна світова політика» («Сучасна демократія», «Модернізація Vs Демодернізація», «Неопатрімоніалізм», «Глобальна локалізація», «Війни інформаційної доби»). Здобувачі підтвердили обізнаність щодо процедур обрання ВК та задоволеність наявною системою вибору. На початку 2 семестру здобувачі здійснюють вибір у «Кабінеті студента», ознайомившись зі змістовним наповненням ВБ та особливостю каталогу ВК (<https://elearning.kubg.edu.ua/local/gdo/catalog/>). Обсяг вибіркових дисциплін освітньої програми – 192 години, що становить 26,6% загальної кількості кредитів ЄКТС і відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення вибіркової складової у обсязі не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС. На фокус-групі здобувачі А. Мусієнко, М. Стрелюк підтвердили вільний вибір варіативної складової ОП (вибіркових дисциплін), зауважень щодо їх змістовної складової здобувачі не висловили. Важливою складовою формування індивідуальної освітньої траєкторії є право студентів впливати на вибір дослідницьких тем кваліфікаційних робіт, вибір наукового керівника та теми кваліфікаційної роботи самостійно (на фокус-групі здобувачі підтвердили цю інформацію).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка передбачає три практики: виробничу (в політичних організаціях) (ОП.01 - 3 кредити), виробничу (асистентську) (ОП.02 - 3 кредити) та переддипломну (ОП.03 – 4,5 кредити). Організація практик регулюється Положенням про організацію та проведення практики студентів Університету (<https://tinyurl.com/y7cfv95e>). Практики проводяться на базі установ, згідно з укладеними Університетом договорами. Інформація про практичну підготовку та її відповідність предметній області базується на описі у Формі СО, результатах інтерв'ю у відповідних фокус-групах, аналізі Програми виробничої (в політичних організаціях) практики, Програми виробничої (асистентської) практики, Програми переддипломної практики. Практика передбачає ознайомлення з організацією і специфікою діяльності відповідного політичного інституту та підготовку аналітичного звіту за результатами її проходження. На фокус-групі здобувачі 2 курсу поділилися позитивними враженнями про проходження практики (А. Мусієнко), О. Кукуруз - д. політ. н., старший співробітник Відділу правових проблем політології Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, підтвердила проходження практики здобувачами та висловила побажання про збільшення терміну виробничої практики. Підготовки здобувачів також забезпечується через індивідуальне та групове виконання кейсових вправ, ознайомчі екскурсії до органів державної влади, інших політичних і громадських інституцій, гостьові лекції практиків у сфері політичної діяльності, що дає можливість уявити практичні запити майбутньої професії та визначити власну траєкторію кар'єрного розвитку. Ще одним елементом практичної підготовки є виконання кваліфікаційної роботи, в якій здобувач розв'язує певну практичну проблему / ситуацію / проводить прикладне дослідження. На фокус-групі зі здобувачами про стан підготовки кваліфікаційної роботи розповіла студентка 2 курсу А. Мусієнко. На фокус-групі зі стейкхолдерами О. Кукуруз, Г. Зеленько, С. Васильченко наголосили на важливості практичної підготовки майбутніх політологів та виявили готовність співпрацювати з кафедрою в цьому напрямку.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Навички комунікації, вміння бути критичним і самокритичним, вміння формувати та аргументувати власну думку розвиваються у межах таких обов'язкових дисциплін: ОК 01 «Іноземна мова професійного спрямування», ОК 02 «Філософія політики і освіти», ОК 12 «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО». Здатність до співпраці з діловими партнерами, забезпечувати ефективні комунікації, проявляти лідерські якості, формувати власну думку і приймати рішення розвиваються під час проведення пошукових робіт в малих групах, мозкові штурми, дискусії, ділові ігри. У ході виробничих та переддипломної практик, підготовки та захисту магістерських робіт здобувачі набувають навичок орієнтації в нових обставинах, спілкування з представниками різних професійних груп, командної роботи, формулювання та відстоювання своєї точки зору, ведення перемовин, самопрезентації. Під час інтерв'ю у фокус-групі зі здобувачами вищої освіти, ЕГ мала можливість переконатися у розумінні останніми сутності м'яких навичок. Здобувачі розповіли, що під час занять та в позанавчальний час вони мають змогу розвивати свої soft skills завдяки, зокрема, залученню до дебатів, круглих столів, проходження тренінгів тощо. На фокус-групі зі здобувачами студенти підтвердили заохочення викладачів до проходження різноманітних вебінарів, тренінгів тощо, які сприяють розвитку м'яких навичок. Комунікаційні навички у царині використання іноземної мови на побутовому рівні та на рівні професійного спілкування формує ОК 01 «Іноземна мова».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт – відсутній. Зміст ОПП «Політичні технології та консультування» узгоджується із вимогами до професій, що визначені в Класифікаторі професій ДК 003:2010. Набуті компетентності можуть бути застосовані в експертно-аналітичній, політико-організаційній, консультаційній та громадській діяльності. Магістр може продовжувати освіту на третьому рівні вищої освіти, підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту. Зміст ОПП «Політичні технології та консультування» враховує вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 10.07.2020 р. Вимоги до наявності у ЗВО системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти загалом відповідають вимогам Стандарту. ОПП «Політичні технології та консультування» передбачає таку форму підсумкової атестації – підготовка і захист кваліфікаційної роботи.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно Положенням про організацію освітнього процесу КУБГ (<https://tinyurl.com/kubg-edu-proc>): – тривалість теоретичного навчання, як правило, становить 45 тижнів (18 - перший семестр, 17 – другий семестр, 10 - третій семестр). – самостійна робота здобувача – не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення навчальної дисципліни. – кількість годин аудиторних (лекційних, семінарських, практичних, лабораторних) занять з навчальних дисциплін планується (у відсотках до загального обсягу навчального часу) для магістра – від 33 до 67%. В ОПП використовується нормативний метод для визначення рівня завантаженості здобувача: загальний обсяг освітньої складової становить 2700 годин (90 кредитів), з яких 990 – аудиторні заняття (36,7%) і 1710 год. – індивідуальна та СРС (63,3%). Відповідно інформації поданій в СО кількість контактних годин на один кредит, як правило, становить для здобувачів другого (магістерського) рівня 8 годин. Решта часу відводиться для самостійної роботи. Дисципліни, спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей можуть мати інший розподіл годин. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати для магістрів 18 годин. Для підготовки до екзамену та його складання виділяється 30 годин із загального обсягу годин самостійної роботи, запланованих для вивчення дисципліни. Тривалість екзаменаційної сесії визначається, як правило, з розрахунку: три дні на один екзамен. Більше 50% переліку освітніх компонент спрямовано на забезпечення загальних та фахових компетентностей. Загальна кількість форм підсумкового контролю (екзаменів, дистанційних екзаменів, заліків та практик) за семестр не може перевищувати восьми, але не більше п'яти екзаменів в одну екзаменаційну сесію. Обсяг ОПП є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Максимальне тижневе аудиторне навантаження для здобувачів ОПП магістерського рівня становить 14 годин.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

ОПП не передбачає дуальної форми освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти, включені до ОПП, дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН та становлять логічну взаємопов'язану систему. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, забезпечується під час вивчення ОК та ВК. Задля ознайомлення студентів із відомостями про послідовність ОК та дисциплінами вільного вибору розроблений каталог вибіркових дисциплін (загальний доступ в особистому кабінеті студента (система Е-навчання)). ОПП та освітня діяльність зорієнтовані на студентоцентрикований підхід, використовуються різноманітні напрями формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача. Робочі програми ОК основного та вибіркового циклу є загальнодоступними у Цифровому кампусі. Наявна співпраця з потенційними базами проведення практик (громадські організації, органи виконавчої влади), що створює можливості продуктивного проходження практики та подальшого працевлаштування випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зважаючи на наявний високий потенціал НПП кафедр й Університету, потреби сучасного ринку праці і вимоги інтернаціоналізації освіти, розглянути можливість запровадження за ОПП викладання однієї або кількох навчальних дисциплін іноземною мовою (у 2024-2025 н.р.). Зважаючи на прикладний характер ОП та побажання стейкхолдерів, рекомендуємо переглянути та збільшити кількість кредитів на проведення виробничої (в політичних організаціях) практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

З огляду на вищезгадані факти, відсутність недоліків щодо формування структури і змісту ОПП, наявність позитивних практик та сильних сторін забезпечення реалізації вимог щодо формування змісту ОПП, її змістовного наповнення, зокрема освітніх компонентів, їх відповідності предметній області спеціальності, передбачених ОП можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та практик їх реалізації, експертна група дійшла спільної згоди, що ОПП «Політичні технології та консультування» спеціальності 052 «Політологія» відповідає рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Конкурс проводиться відповідно до процедури. Правила прийому щороку оновлюються, приймаються за рішенням Вченої ради КУБГ, затверджуються ректором і оприлюднюються на офіційному вебсайті ЗВО: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2023/1_PP-2023_zminy.pdf. Вкладка «Вступникам» на сторінці факультету суспільно-гуманітарних наук (<https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/obhovorennia-osvitnikh-prohram/druhi-mahisterskyi-riven-vyshchoi-osvity.html>) переадресовує на загальноуніверситетську інформацію й не містить програму вступного випробування, яка відсутня, як й інша інформація профорієнтаційного характеру на сторінці кафедри політології та соціології (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologii-ta-sotsiologii/pro-kafedru.html>). Питання щодо вступу на навчання за ОПП було з'ясовано на фокус-групах зі здобувачами та представниками адміністративного персоналу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОПП регламентуються «Правилами прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка в 2023 році» (зі змінами згідно з рішенням Приймальної комісії: від 19.06.2023, протокол № 5 від 10.07.2023, протокол № 6) (<https://cutt.ly/QwmP7FQE>), розробленими відповідно до законодавства України та Умов прийому на навчання до ЗВО України. Правила прийому оновлюються й затверджуються щорічно. Правилами прийому (розділ VI) визначено перелік документів, заяв та термін їх подачі. Згідно п. 7.4. «Для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра», зокрема, на навчання на спеціальності 052 «Політологія» зараховуються бали: - ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року; - результати вступного іспиту для іноземців з фаху та української мови. У передбачених цими Правилами випадках замість результатів ЄВІ (обох компонентів) використовуються результати співбесіди з іноземної мови, замість ЄФВВ – результат фахового іспиту (пункт 7.4.1). Правила містять детальний опис підстав і термінів проведення та змісту фахового іспиту, порядок зарахування на навчання. Додатком № 1 до Правил визначено ліцензійних обсяг прийому на навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти за ОПП «Політичні технології та консультування» за денною формою в 15 осіб, нормативний термін навчання – 1 рік 4 місяці (<https://cutt.ly/QwmP7FQE>). Згідно додатку № 7 – 5 місць фінансується за рахунок бюджету і 10 за кошти фізичних і юридичних осіб (<https://cutt.ly/QwmP7FQE>). Цьогоріч вступники склали ЄВІ та ЄФВВ. ЄФВВ при вступі на ОПП відбувся у формі комп'ютерного тестування з політології та міжнародних відносин для визначення володіння вступником матеріалу відповідних політологічних блоків знання. В якості обов'язкової складової запроваджено практику подання мотиваційного листа для вступу на ОПП, для чого створюється спеціальна комісія. Рекомендації для підготовки мотиваційного листа вступникам вміщені в додатку 9 до Правил прийому (<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2023/PP-2023-D.9.pdf>). Під час фокус-групи зі здобувачами з'ясовано, що частина з них є випускниками бакалаврату КУБГ за спеціальністю «Політологія», частина – випускники інших ЗВО та інших ОПП. На сторінці факультету суспільно-гуманітарних наук і кафедри політології та соціології розміщено затверджений текст ОПП «Політичні технології та консультування», що акредитується, навчальний план, матеріали щодо їх обговорення. Водночас на думку ЕГ доцільно було б розмістити роз'яснення щодо вступу на навчання за ОПП, її мету, унікальність, відмінність від інших освітніх програм, знання та вміння, які мають змогу здобути вступники, наукові можливості для здобувачів, зокрема й міжнародні, перспективи працевлаштування тощо. Слід розмістити й Програму фахового іспиту зі спеціальності 052 Політологія.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються локальними актами КУБГ: Правилами прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка в 2023 році (зі змінами згідно з рішенням Приймальної комісії: від 19.06.2023, протокол № 5 від 10.07.2023, протокол № 6) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2023/1_PP-2023_zminy.Pdf), Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_481_21.09.2022.pdf) та Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін (модулів) та визначення академічної різниці (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf) Названі локальні акти ЗВО розміщені на його вебсайті й доступні для учасників освітнього процесу. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf), зарахування кредитів, що були набуті під час навчання на інших ОПП здійснюється на підставі наданих здобувачем документів про отриману раніше освіту за рішенням керівництва випускової кафедри, факультету. На зустрічі з керівним складом ЗВО було отримано інформацію про встановлені тісні зв'язки з закордонними ЗВО. На фокус-групі зі структурними підрозділами завідувач науково-дослідної лабораторії інтернаціоналізації вищої освіти О. Виговська розповіла, що у ЗВО створені всі умови та можливості для академічної мобільності здобувачів і НПП. Зокрема пропонуються різні програми й направлення на стажування чи навчання у рамках договорів про співпрацю, яких підписано близько 90 й близько 30 по програмі Еразмус+. Здобувачі ОПП мають змогу зараз взяти участь у конкурсі у Таллінському університеті (Естонія). Оскільки ОПП «Політичні технології та консультування» впроваджена з 2022 року, практики застосування вказаних правил перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО ще не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте робить перші кроки для впровадження неформальної освіти. Можливість визнання результатів неформального навчання передбачена Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf). Відповідний порядок зарахування результатів неформальної освіти та процедуру подачі документу, що засвідчує проходження студентом того чи іншого курсу передбачено пунктом 2.1.3 Положення про порядок та умови здійснення вибору

навчальних дисциплін студентами Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozddl_10/nakaz_642_25.11.2016.pdf). Відомості про СО містять інформацію, яка підтверджена під час фокус-зустрічей про те, безкоштовно надано доступ під обліковим корпоративним акаунтом студентів та викладачів до курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra Era, edX Online Campus, Udeemy Business, а також цифрові сервіси для освіти FileSender, eduMEET, WebClass, «Google Workspace for Education Teaching and Learning», до функціоналу Microsoft Teams тощо. Рішення про визнання результатів неформальної освіти залишається за випусковою кафедрою. Додатково опановані дисципліни (модулі) можуть бути включені до індивідуального навчального плану здобувача. Проте, на сьогодні за ОПП відсутні приклади визнання результатів неформальної освіти. Подальшому розширенню цієї діяльності очевидно сприятиме реалізація прийнятого нещодавно локального акту – «Порядок перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському університеті імені Бориса Грінченка, затвердженому наказом № 553 від 28.09.2023 р. (https://kubg.edu.ua/resursi/normatyvni-dokumenty/reistr-normatyvnoi-bazy.html#section_1).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткі та зрозумілі правила вступу на навчання за ОПП, які доступні для вступників, усіх учасників освітнього процесу. У ЗВО розроблені зрозумілі та деталізовані правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Недостатній рівень участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності, використання можливостей неформальної освіти. Рекомендації. Реалізувати упродовж поточного й наступних навчальних років передбачені локальними актами КУБГ можливості залучення здобувачів і НПП до програм академічної мобільності, зокрема міжнародної через проекти та грантову діяльність, а також популяризувати можливості неформальної освіти здобувачів і практику зарахування її результатів. На вебсторінках факультету суспільно-гуманітарних наук та кафедри політології та соціології розмістити з профорієнтаційною метою ширшу інформацію про ОПП «Політичні технології та консультування».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Ураховуючи, що вимоги підкритеріїв 1 і 2 виконуються повністю (правила вступу враховують особливості даної ОПП, є загальнодоступними, чіткими, не містять дискримінаційних положень), вимоги підкритеріїв 3 і 4 частково (наявні всі необхідні умови для визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та неформальній освіті тощо, але відсутня відповідна практика щодо останньої), експертна група дійшла висновку про загальну відповідність ОПП «Політичні технології та консультування» вимогам за критерієм 3. Зазначені недоліки не мають істотного негативного впливу на якість реалізації ОПП «Політичні технології та консультування» за критерієм 3 і вказують не стільки на необхідність усунення слабких сторін, скільки на шляхи подальшого удосконалення ОПП за цим критерієм.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Використання різних форм і методів навчання чітко регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу (<https://tinyurl.com/kubg-edu-proc>). Форми та методи навчання і викладання, що сприяють досягненню заявлених в ОПП цілей і ПРН зазначені в робочих програмах навчальних дисциплін і Таб. 3.6. Матриця відповідності визначених ОПП ПРН та компетентностей. На фокус-групах із НПП вдалось з'ясувати, що найпоширенішими методами навчання на ОПП є: словесні (лекція, лекція-дискусія); наочні (демонстрування, ілюстрування матеріалу за допомогою мультимедійних засобів); практичні та проблемно-пошукові методи,

інтерактивні методи навчання: дискусії, дебати тощо. НПП використовують методи наукового пізнання, аналітичної обробки інформації, проведення дебатів на актуальні теми, методики активного, проблемно-, компетентнісно- та практико-орієнтованого навчання, самонавчання, творчий і міждисциплінарний підходи, презентації, проекти, творчі завдання. Під час фокус-групи зі здобувачами, частина з них підтвердили використання даних методів навчання. Форми і методи навчання обираються відповідно до змісту ОК, їх студентоцентрованість полягає у виборі оптимальних практик викладання, максимально спрямованих на досягнення ПРН. Під час опитувань (анкета «Викладач очима студентів» (<https://tinyurl.com/3bufzarf>) студенти оцінюють методи навчання та викладання. Також, після вивчення кожної навчальної дисципліни, забезпеченої електронним навчальним курсом (ЕНК), студент має змогу оцінити як наповнення курсу, так і форми та методи дистанційного викладання. За результатами опитувань здобувачів на 1 та 2 курсах навчання, можна визначити високий рівень задоволеності методами навчання і викладання (<https://tinyurl.com/mrtavfws>). Викладачі ОПП є вільними у визначенні змісту навчальних дисциплін, обранні форм і методів навчання та викладання за умови дотримання вимог ОПП щодо обсягу ОК і формування визначених у ній компетентностей і ПРН, що є одним із виявів практичної реалізації принципу академічної свободи. На зустрічах із НПП і здобувачами підтверджено відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, оскільки здобувачі мають можливість вільного вибору тематики індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт, баз проходження практики тощо. Принцип академічної свободи реалізується через можливість вільного вибору елективних навчальних дисциплін, що підтвердили здобувачі на фокус-групі. Опитування за ОПП продемонструвало, що студенти здебільшого задоволені тим, що: запропоновані у програмі вибіркові дисципліни та їх блоки задовольняють потреби у формуванні індивідуальної траєкторії навчання; викладачі загалом враховують індивідуальні особливості, можливості та здібності усіх здобувачів. Прояви студентоцентризму також полягають як у підтримці ЗВО студентського самоврядування, так і в реалізації можливостей здобувачів впливати на зміст ОПП (підтверджено на фокус-групах із представниками студентського самоврядування та здобувачами).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Розпочинаючи викладання певного освітнього компоненту викладачі надають здобувачам освіти усю необхідну інформацію щодо змісту, процедури, результатів навчання, видів, форм та методів роботи, контрольних заходів, рекомендованих інформаційних джерел (опитування у фокус-групах здобувачів та НПП це засвідчили). Зокрема інформація надсилається через електронну пошту, через електронні навчальні платформи (Moodle та ін.) та чат-групи у Telegram. Додаткові консультації і пояснення студенти можуть отримати в деканаті, на випускових кафедрах, у наукових керівників, кураторів та/чи у гаранта програми. Робочі програми навчальних дисциплін викладачі надають студентам у системі Moodle. Аналіз робочих програм дозволяє констатувати наявність в них необхідної інформації: перелік загальних та спеціальних компетентностей, співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання, перелік тем для вивчення, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, рекомендовані джерела інформації (основні, допоміжні, інформаційні ресурси). Силабуси як скорочена форми інформування здобувачів щодо основних параметрів ОК не використовуються.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Специфіка ОПП передбачає володіння навичками розробки та реалізації наукових та прикладних проектів у сфері політології. Набуття навичок з проведення самостійного дослідження здійснюється під час вивчення ОК3 «Методологія та методи наукових досліджень в політології» та ОК10 «Політичний інжиніринг»: здобувачі отримують навички пошуку наукових джерел і роботи з науковими текстами, теоретичного аналізу проблеми дослідження, формування наукового апарату і розробки методології дослідження, аналізу даних, написання наукових текстів. При вивченні ОК4 «Процедуртика експертної роботи», ОК7 «Технологічні аспекти політичного маркетингу», ОК9 «Технології корегування політичного процесу» та ОК 11 «Політичний консалтинг» здобувачі вчаться готувати власні наукові проекти у сфері політики, розробляти плани і заходи з їх реалізації. Поєднання навчання та досліджень відбувається під час проходження виробничих та переддипломної практик. Обов'язковою складовою магістерського дослідження є підготовка та публікація тез доповіді на конференції чи статті в одному із наукових видань. Також здобувачі залучені до участі в наукових заходах кафедри та Університету. Наукова діяльність підтримується через практику надання додаткових балів, що підтвердили здобувачі на фокус-групі. Здобувачі вищої освіти за ОПП мають змогу реалізовувати наукові дослідження в рамках академічної мобільності в процесі проходження закордонного стажування в університетах-партнерах. Актуальність та значимість наукових досліджень і розробок підтверджується участю студентів у вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференціях, конкурсах. Поєднанню навчання та досліджень сприяє діяльність наукового гуртка «Діалоги про polity-policy-politics». Атестація випускників ОПП передбачає публічний захист кваліфікаційної роботи, котра містить дослідницьке завдання з метою розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у політичній сфері.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП систематично оновлюють робочі програми на основі сучасних наукових досліджень та передових практик викладання політологічних дисциплін. Викладачі активно розвивають свої дослідницькі напрямки, мають високу публікаційну активність та впроваджують результати своїх наукових пошуків у вигляді нових тем, творчих завдань, дискусійних проблем, що виносяться для вивчення та обговорення в межах навчальної дисципліни. Викладачі оновлюють зміст дисциплін в результаті власної наукової діяльності, участі в стажуваннях в Україні та за кордоном. Перегляд і оновлення РПНД відбувається відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін (<https://tinyurl.com/kubg-rpn-rul>). Зміни, уточнення до РПНД щорічно затверджуються на засіданнях кафедр, погоджуються гарантом ОПП. Аналіз сучасних тенденцій вітчизняної та зарубіжної практики, моніторинг наукових та методичних публікацій дозволяє вносити корективи до змісту навчальних занять. Питання вдосконалення основних компонентів ОПП з урахуванням задоволення потреб роботодавців обговорюються на зустрічах зі стейкхолдерами, що засвідчили учасники відповідної фокус-групи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Академічна мобільність регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://tinyurl.com/kubg-mob-rul>). НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти регулярно поширює інформацію про можливості міжнародних обмінів (<http://ivo.kubg.edu.ua/>). Відповідно до СО для здобувачів ОП та НПП кафедри діє програма академічної мобільності у грантових програмах Європейської Комісії (Еразмус+); в рамках проекту ESPERO; обговорення на panels for the exchange of thoughts; та проекту міжнародного співтовариства «The international community and Ukraine in modern global civilizational processes». Гарант ОП Т. Пояркова пройшла стажування у Вищій школі бізнесу, Національному університеті Луїса (Польща, 2021 р.), Т. Костюк за програмою Еразмус+ : КА 107 в Університеті Овідія (Румунія, 2022 р.), а Л. Панасюк та Г. Лавриненко завершили програму підвищення кваліфікації у Венеціанському університеті Ка'Фоскарі (Італія, 2021 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньою програмою відповідають нормативним вимогам, в ОПП наявні позитивні практики: широкий спектр методів навчання, зокрема й інтерактивних для досягнення запланованих результатів навчання; поєднання різних цифрових та віртуальних ресурсів для організації процесу навчання в період пандемії, воєнного стану. Регулярне залучення здобувачів ВО до анонімних опитувань щодо якості викладання та рівня задоволеності навчанням на ОПП. Участь НПП у процесах міжнародної мобільності (міжнародні програми стажування, підвищення кваліфікації), наявність публікацій у наукометричних виданнях та втілення їх результатів при перегляді змісту ОК. Університет має розгалужену систему зв'язків з вітчизняними та закордонними ЗВО, завдяки чому активно реалізує програми спільної діяльності, підвищення кваліфікації НПП. Присутня практика системного залучення стейкхолдерів до обговорення та вдосконалення змісту ОК, що викладаються за даною ОПП, залучення до наукової діяльності та наявність наукових публікацій здобувачів ВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Розглянути можливість запровадження силабусів як скороченої форми інформування здобувачів щодо основних параметрів ОК. Популяризувати серед здобувачів вищої освіти можливості академічної мобільності та активізувати залученість до міжнародних програм стажування.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Викладання й навчання за ОПП «Політичні технології та консультування» другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється на високому науково-методичному рівні, а усі підкритерії відповідають вимогам Критерію 4. Зокрема, ЕГ констатує дотримання викладачами студентоцентрованого й індивідуального підходу в процесі навчання, достатній рівень задоволеності здобувачами вищої освіти якістю викладання ОК, що підтверджується

результатами опитування, наявність плідної співпраці зі стейкхолдерами щодо оновлення й змісту навчальних дисциплін. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу освіти. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, та рекомендації щодо подальшого удосконалення ОПП у контексті критерію 4 експертна група дійшла висновку, що ОПП «Політичні технології та консультування» відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ було з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти у Київському університеті імені Бориса Грінченка чітко регламентовано у Положенні про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf) та Уніфікованій системі оцінювання навчальних досягнень студентів університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_38_16.02.2009.pdf), яка має однаковий підхід до усіх здобувачів першого та другого рівнів вищої освіти. Деталізовану інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання для здобувачів другого (магістерського) рівня ОПП «Політичні технології та консультування» розміщено в інформації про ОПП на вебсайті факультету суспільно-гуманітарних наук (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_p/Documents/052_mag_op_22.pdf), у робочих програмах навчальних дисциплін (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologii-ta-sotsiologii/navchalno-metodychna-robota/robochi-navchalni-prohramy.html>), Методичних рекомендаціях до написання кваліфікаційних робіт магістра (https://fshn.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/kaf_p/Documents/Metod_rekomend_mag_23.pdf), програмах екзаменів (<https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/studentam/prohramy-ekzameniv.html>). Під час проведення фокус-груп ЕГ переконалася, що здобувачі вищої освіти за цією ОПП отримують усю необхідну інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання: під час першого заняття з навчальної дисципліни, через власний кабінет у системі е-навчання університету, регулярні зустрічі гаранта ОПП зі здобувачами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів ОПП «Політичні технології та консультування» другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи, що повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН від 18.03.2021 р. № 329.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основним нормативним документом ЗВО, який регулює процедури проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження є Положення про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf). Контрольні заходи за ОПП «Політичні технології та консультування» другого (магістерського) рівня вищої освіти переважно проводяться у вигляді письмової екзаменаційної роботи чи е-тестування у системі е-навчання. Однак, якщо навчальна дисципліна передбачає усний іспит, то його приймає комісія у складі 2-3 осіб, де є щонайменше один викладач, який не брав участь у викладанні цієї навчальної дисципліни. Такі формати контрольних заходів дозволяють забезпечити об'єктивність екзаменаторів та їх результати. Здобувач має право повторно проходити контрольні заходи не більше двох разів з навчальної дисципліни, а у разі одержання під час заліково-екзаменаційної сесії трьох і більше незадовільних оцінок (FX), відраховується із ЗВО за невиконання індивідуального навчального плану, процедура повторного вивчення дисциплін непередбачена. Під час проведення фокус-груп зі здобувачами, представниками органів студентського самоврядування та академічним персоналом ЕГ переконалася, що випадків конфліктних ситуацій чи оскарження результатів контрольних заходів за ОПП не було. Крім цього ЕГ акцентує, що здобувачі ОПП належним чином поінформовані про процедуру оскарження результатів контрольних заходів – написання відповідної заяви на ім'я декана факультету в день проведення контрольних заходів, а деякі здобувачі мали успішний досвід повторного складання контрольних заходів з окремих навчальних дисциплін.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності у Київському університеті імені Бориса Грінченка закріплена у Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023-2027 рр. (<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf>), Кодексі корпоративної культури Київського національного університету імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/kodeks_korp_kultury.pdf), Положенні про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf), Положенні про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_615_30.11.2022.pdf). У ЗВО є обов'язковою практика заповнення декларацій академічної доброчесності для наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників (https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2023/deklaratsiia_akadem_dobrochestnist_vykladachi.pdf), здобувачів вищої освіти (https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2023/deklaratsiia_akadem_dobrochestnist_student.pdf), а також діє комісія з академічної доброчесності університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_104_10.03.2023.pdf). ЗВО використовує необхідне програмне забезпечення (Strike Plagiarism) для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату. Окрім цього Наукова бібліотека університету надає додаткові освітні послуги з перевірки робіт здобувачів та НПП на плагіат за допомогою платформ Unichек та Strike Plagiarism. У ЗВО склалася позитивна практика проведення «Школи академічної доброчесності» (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/naukovetovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh/shkola-akademichnoi-dobrochesnosti/417-pro-roiect/6435-shkola-akademichnoi-dobrochesnosti-kyivskoho-universytetu-imeni-borysa-hrinchenka.html>) Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. Під час проведення фокус-груп зі здобувачами, представниками студентського самоврядування та НПП ЕГ з'ясувала, що для здобувачів ОПП регулярно проводяться зустрічі щодо питань академічної доброчесності. Випадків порушення академічної доброчесності серед здобувачів чи серед НПП за цією ОПП не було, однак здобувачі здають про інші випадки та наслідки порушення академічної доброчесності у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони. Високий рівень культури академічної доброчесності серед НПП та здобувачів. У ЗВО належним чином розроблена система забезпечення проведення контрольних заходів за будь-яких форматів навчання. Позитивні практики. Наявність єдиного нормативного документу, який та уніфікує систему оцінювання навчальних досягнень для усіх студентів університету. Багаторічна успішна практика функціонування проекту «Школа академічної доброчесності» від Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони. Попередня чи повторна перевірка на плагіат наукових робіт студентів та НПП, які є не обов'язковими в межах ОПП, здійснюється в межах додаткової освітньої послуги. Рекомендації. Розглянути можливість збільшення можливостей безкоштовної перевірки на плагіат наукових робіт здобувачів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Виявлені слабкі сторони, на думку ЕГ, не є критичними для реалізації ОПП та не перешкоджають досягненню її цілей та програмних результатів. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики (високий рівень культури академічної доброчесності серед НПП та здобувачів, реалізація проекту «Школа академічної доброчесності»), цілісна система проведення контрольних заходів у будь-якому форматі організації освітнього

процесу), а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОПП у контексті критерію 5, ЕГ дійшла висновку: ОПП «Політичні технології та консультування» відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ досліджено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОПП «Політичні технології та консультування», забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН. Група забезпечення даної ОПП представлена потужним складом науковців-політологів, серед яких 3 д.політ. н. та 1 канд.політ.наук. Крім того, на ОНП викладають 1 д-р.філос.н, 1 д.н. з держ.управ., 1 д.пед.н. і 1 канд.філолог.наук, 1 канд.психол.наук. ЕГ встановлено, що НПП залучаються до різних форм підвищення своєї кваліфікації (як планове стажування кожні 5 років, так і позапланове), виконують ряд міжнародних та вітчизняних проєктів, залучені до міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій. У відомостях про СО (Табл. 2) представлено інформацію про проходження НПП закордонних стажувань (Поляркова Т. К. – у Вищій школі бізнесу, Національному університеті Луїса (Польща, 2021 р.), Костюк Т. О. за програмою Еразмус+ : КА 107 в Університеті Овідія (Румунія, 2022 р.), Панасюк Л. В. та Лавриненко Г. А. у Венеціанському університеті Ка'Фоскарі (Італія, 2021 р.). НПП мають ряд наукових публікацій у рейтингових виданнях, є авторами монографій, підручників і навчальних посібників. ЕГ відзначає відповідність здобутків діяльності НПП тим ОК, які вони забезпечують: дотичність публікацій до навчальних дисциплін, що викладаються; наукові керівники захищених докторських і кандидатських дисертацій; члени постійних і спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій; керівники та учасники вітчизняних і закордонних проєктів, науково-дослідних тем; редактори та члени редколегій, як фахових вітчизняних журналів («Схід», «Освітологія», «Освітологічний дискурс»; члени професійних об'єднань політологів. Наведені факти свідчать про високий професіоналізм та кваліфікованість НПП, що забезпечують викладання на ОПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Згідно п. 17.4 Статуту КУБГ (нова редакція якого затверджена рішенням Київської міської ради 08.10.2015 р. № 132/2035; https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/statut_132-2035_08.10.2015.pdf), відповідно до законодавства України Університет має право «приймати на роботу педагогічних, наукових, науково-педагогічних та інших працівників». Процедура конкурсного добору НПП регламентується «Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників (нова редакція)» (затверджене рішенням Вченої ради Університету від 30.03.2023 р., протокол № 2; введено в дію наказом від 30.03.2023 № 153 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/polozhennia_153_30.03.2023.pdf)). Положення чітко визначає порядок організації та проведення конкурсу, конкретні процедури, спрямовані на оцінювання рівня професіоналізму претендента на посаду НПП. Кандидатури претендентів попередньо обговорюються на засіданні кафедри, за результатами складається мотивований висновок про професійні якості кожного з претендентів. Рішення про рекомендацію/не рекомендацію приймається кафедрою шляхом таємного голосування. Проведена фокус-група з НПП підтвердила, що представлені вимоги, процедурні моменти щодо претендентів на посади успішно реалізуються. Заміщення вакантних посад проводиться з урахуванням таких показників: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність претендента, досвід роботи, рейтинг НПП за результатами щорічного конкурсу «Лідер року», оцінка діяльності викладача здобувачами освіти через опитування «Викладач очима студентів», трудова дисципліна, публікаційна активність, виконання корпоративного стандарту. ЕГ відзначає, що під час проведення конкурсного відбору звертається увага як науково-дослідні, навчально-методичні досягнення претендентів, якості викладання (за оцінкою прочитаної відкритої лекції чи практичного/семінарського заняття), потенціал для розвитку ОПП та факультету. При укладанні повторних контрактів також враховується думка здобувачів. НПП ОПП, що акредитується, є висококваліфікованими викладачами, мають відповідну освіту, вагомі здобутки в науковій і професійній сферах, підтвердили свою обізнаність щодо процедури конкурсного добору на посади, вважають цю процедуру прозорою та справедливою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення працедавців до формування освітніх програм та їх корекції, організації та реалізації освітнього процесу в КУБГ має пріоритетний і системний характер. Представники роботодавців (співробітники науково-дослідних інститутів, аналітичних центрів) обов'язково включаються до складу екзаменаційних комісій, що передбачено п. 3.5 «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському університеті імені Бориса Грінченка» (затверджене рішенням Вченої ради від 17.12.2020, протокол № 11) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_774_25.11.2021.pdf) З метою максимізації реалізації цілей ОПП «Політичні технології та консультування» встановлено сталі контакти з представниками різних установ та громадських об'єднань, укладено з ними угоди про подальшу співпрацю.

Здобувачі проходять практики в під безпосереднім керівництвом фахівців баз практик. Під час навчання та практик студенти спілкуються з потенційними роботодавцями з Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, інших наукових, освітніх установ, політичних організацій. Роботодавці або їх представники залучаються до оновлення форм і змісту освіти в Університеті Грінченка, виступаючи експертами з моніторингу реалізації ОП і визначення пріоритетів її подальшого розвитку. Зокрема, потенційні роботодавці залучені до керівництва практиками здобувачів ОП. Системно проводиться робота із залучення роботодавців до проведення гостьових лекцій. Так, 23.11.2022 р. проведено лекцію політичного експерта Ю. Гаврилечко, 30.05.2023 – відкрита лекція доктора політичних наук, професора кафедри політичних технологій КНЕУ імені В. Гетьмана – В. Смолянюка <https://tinyurl.com/cxn8hyw7>. Більшість з працедавців, які брали участь у фокус-групі, є представниками організацій, з якими укладено меморандуми і договори. Вони підтвердили свою участь у формальних і неформальних обговореннях змісту ОПП «Політичні технології та консультування». Працедавці відзначили практичну спрямованість представленої ОПП, опанування здобувачами методиками політологічних досліджень. Також працедавці підкреслили, що здобувачі ОПП володіють і теоретичною підготовкою, знанням англійської мови. Зі слів працедавців під час фокус-зустрічі (В. П. Горбатенко (Інституту держави і права ім. В. М. Корецького) та Г. І. Зеленько (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України) вони добре знайомі зі здобувачами даної ОПП й зацікавлені у продовженні ними навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в їхніх установах.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ відзначає залученість професіоналів-практиків до освітнього процесу за даною ОПП шляхом різноманітних практик проведення систематичного обміну досвідом провідними експертами, фахівцями, посадовими особами державних органів управління України через участь у науково-практичних конференціях, круглі столи, майстер-класи, он-лайн лекції, що організовуються кафедрою політології та соціології. Особливістю ОПП є те, що частина НПП, які забезпечують викладання політологічних дисциплін, є не лише знаними науковцями, а й професіоналами-практиками, мають чималий досвід практичної роботи в політичній сфері: у діяльності політичних організацій, консультуванні органів державної влади і органів місцевого самоврядування, виборчих процесів. За існуючою практикою КУБГ надає можливість залучення зовнішніх професіоналів практиків (експертів галузі, представників працедавців) до викладання, керівництва практикою. Регулярно до процесу викладання залучаються співробітники Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України (В. П. Горбатенко, Н. В. Кукуруз та ін.) У відомостях про СО наведені факти, які відображені на вебсторінці кафедри політології та соціології (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politolohii-ta-sotsiolohii/pro-kafedru.html>) й знайшли підтвердження під час фокус-зустрічей про те, що професіонали-практики систематично долучаються до аудиторних занять здобувачів, зокрема, політичний експерт Юрій Гаврилечко з темою: «Квазі-фейки»; Надзвичайний і Повноважний Посол України в Японії Сергій Корсунський з темою: «Геополітика російсько-української війни»; професор Михайло Мінаков, керівник української дослідницької програми в Інституті Дж. Кеннана з темою: «Демократизація в Україні, 1991 - 2021»; професор кафедри міжнародних медіа комунікацій та комунікативних технологій Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Юрій Романенко на тему: «Візуальна аналітика»; засновник ГО «СД Платформа» та «Прогресивні» Богдан Ференс на тему: «Прогресивність в політиці»; професор кафедри політичних технологій КНЕУ імені В. Гетьмана Володимир Смолянюк з темою лекції: «Стратегічне партнерство України в умовах російсько-української війни» та інші. Проте в умовах воєнного стану більшість форм співпраці відбуваються в дистанційному режимі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Аналіз відомостей про СО, отриманих на запит ЕГ додаткових документів, проведені фокус-зустрічі дають підстави стверджувати, що на базі КУБГ сформовано комплексну інституційну основу для сприяння професійному розвитку НПП. Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників КУБГ (нова редакція), яке затверджене Рішенням Вченої ради Університету від 30 березня 2023 р. (протокол № 2), введеним у дію наказом від 30.03.2023 № 153 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_5/nakaz_153_30.03.2023.pdf) «Для НПП Університету виконання обов'язкової частини системи підвищення кваліфікації забезпечується через проходження ними фахового (стажування), дидактичного, дослідницького, лідерського, цифрового модулів» (п. 3.1). Підвищення кваліфікації має пролонгований характер і відбувається в процесі опанування НПП модулів, що забезпечують формування дидактичної, дослідницької, ІКТ, лідерської компетентностей. Їх зміст адаптовано під потреби НПП в залежності від займаної посади. НПП проходять фахове стажування один раз на 5 років. Регулярно проводяться семінари з розробки ЕНК у системі Moodle. Відповідно до «Положення про адаптацію новопризначених НПП», яке затверджене Вченою радою Університету 30.08.2018 р. протокол № 7 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/nakaz_528_30.08.2018.pdf) для такої категорії НПП проводяться адаптаційні тренінги, а також практикується наставництво досвідченого працівника над новопризначеним. Професійному розвитку НПП сприяє безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science та можливість публікації статей у виданнях Університету. НПП беруть участь у семінарах, тренінгах, конференціях, підвищують кваліфікацію на освітніх курсах. Відповідні сертифікати розміщені в Е-портфоліо викладачів (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/>). Моніторинг професійного рівня НПП і НП відбувається за допомогою щорічного рейтингового оцінювання «Лідер року»

(https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_199_19.03.2020_.pdf). В умовах воєнного стану більшість форм активностей реалізується в онлайн формі, проте це не відбивається на якості підвищення фаховості викладачів ОПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ відзначає дію у КУБГ широкої системи як матеріального, так і нематеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та заохочення НПП, що покликано сприяти зростанню професійних компетентностей викладачів. У «Стратегії розвитку Київського столичного Університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 роки» (затверджена рішенням Вченої ради Університету від 30.03.2023 р., протокол № 2, введеним у дію наказом від 30.03.2023 р. № 153 (<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf>) серед ключових завдань визначено «удосконалити систему мотивації працівників, підтримки молодих фахівців». Конкретний перелік заохочень за успіхи у роботі визначені у розділі IX «Правил внутрішнього розпорядку» (затверджені Конференцією трудового колективу 28.08.2013 р.) (https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/pravyula_vn_rozporiadku.pdf). Прозорим та об'єктивним відображенням оцінки діяльності НПП є передбачені для працівників Університету такі види заохочень: оголошення Подяки; нагородження Грамотою; преміювання; нагородження цінним подарунком; нагородження медаллю Бориса Грінченка; нагородження нагрудним знаком «За служіння Університету». Підстави та порядок нагородження визначені «Положенням про відзнаки Київського університету імені Бориса Грінченка», що затверджене наказом ректора від 28.12.2018 р. № 853 (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/polozh_853_28.12.2018.pdf). Щорічно в КУБГ здійснюється рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП і наукових працівників «Лідер року» регламентоване відповідним Положенням від 24.01.2019 р. з наступними змінами (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_199_19.03.2020_.pdf). «Положенням про преміювання та надання матеріальної допомоги працівникам Київського університету імені Бориса Грінченка (нова редакція)» (затверджене наказом ректора від 22.12.2016 р., № 703) визначено умови та порядок преміювання працівників (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_703_22.12.2016.pdf). Окрім того, передбачено стимулювання НПП за результатами наукової діяльності, яке зокрема, передбачає преміювання за публікаційну активність у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS. НПП, що забезпечують освітній процес за ОПП, мають значну публікаційну активність, в тому числі у виданнях, що індексуються у цих наукометричних базах.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Розробка та впровадження навчальних курсів на ОПП здійснюється знаними українськими вченими-політологами; професійна/академічна кваліфікація викладачів відповідає меті та завданням ОПП і дозволяє досягти цілей програми та ПРН; конкурсний добір викладачів є прозорим. Зацікавленість працедавців до процесу підготовки за ОПП «Політичні технології та консультування», що підтверджено змістом укладених угод та широким спектром їх реалізації. ЗВО створює умови для розвитку викладацької майстерності. Позитивні практики. Широка залученість до ОПП «Політичні технології та консультування» професіоналів-практиків, експертів галузі, представників працедавців. Наявність ряду діючих угод про співпрацю з закордонними ЗВО, активне залучення НПП до їх реалізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендації. ЕГ рекомендує постійно підтримувати розвиток людського капіталу, НПП, які залучені до реалізації ОПП. Ураховуючи потенціал кафедри політології та соціології до кінця 2023-2024 навчального року здійснити заходи щодо відкриття підготовки здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» та власного фахового видання з політичних наук.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики у контексті критерію 6 (розробка та впровадження навчальних курсів на ОПП здійснюється знаними українськими вченими-політологами; професійна/академічна

кваліфікація викладачів відповідає меті та завданням ОПП і дозволяє досягти цілей програми та ПРН; конкурсний добір викладачів є прозорим; до організації та реалізації освітнього процесу за ОПП залучаються працівники, експерти галузі, професіонали-практики), які однак не є унікальними експертна група дійшла висновку, що ОПП «Політичні технології та консультування» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Київський університет імені Бориса Грінченка має усі необхідні фінансові та матеріально-технічні ресурси для реалізації ОП «Політичні технології та консультування» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО, ознайомлення з презентаційними матеріалами та фотографіями, які розміщені на вебсайті ЗВО або були надіслані для ознайомлення, ЕГ повністю переконалася, що для реалізації ОПП є необхідна кількість навчальних аудиторій та створене ефективне середовище для е-навчання. Навчальні аудиторії оснащені проекторами, SMART-дошками, комп'ютерами, а також планшетами для того, щоб викладач мав змогу проводити одночасно заняття для студентів як в аудиторному форматі, так і онлайн. ЗВО має усю необхідну студентську інфраструктуру для освітнього процесу та дозвілля здобувачів: комп'ютерні класи, наукова бібліотека, актовий зал, коворкінг-зони, спортивні зали, басейн, їдальня, медичний пункт тощо. Належним чином у ЗВО працює наукова бібліотека, яка дозволяє отримувати актуальне навчально-методичне забезпечення в очному та дистанційному форматах. Окремої уваги заслуговує розроблена та впроваджена система – Цифровий кампус університету, який є унікальною систематизованою е-платформою для студентів, викладачів та працівників, де в доступному форматі розміщено інформацію про цифрову освіту, цифрову науку, цифрове управління, імідж та лідерство, цифровий простір, а також вказано усю наявну інфраструктуру Київського університету імені Бориса Грінченка. Під час фокус-груп здобувачі та НПП підтвердили, що матеріально-технічне забезпечення ЗВО їх повністю задовольняє, а менеджмент ЗВО постійно працює над вдосконаленням матеріально-технічної бази за кожною ОПП, про що свідчить Стратегія розвитку університету на 2023-2027 роки.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час роботи у фокус-групах зі здобувачами, студентським самоврядуванням, структурними підрозділами та сервісними службами ЗВО, НПП, ЕГ переконалася, що у Київському університеті імені Бориса Грінченка здобувачі, викладачі та працівники мають безкоштовний доступ до мережі вай-фай у корпусах та навчальних аудиторіях, доступ до інформаційних, наукових та електронних ресурсів наукової бібліотеки, безкоштовний доступ до використання наукометричних баз, можливість використовувати навчальні аудиторії, технічні засоби ЗВО, рекреаційні та спортивні зони для власних потреб. Здобувачі можуть використовувати усю необхідну матеріально-технічну базу ЗВО у позанавчальний час у повному обсязі за рахунок наявності студентського квитка.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО приділяє достатню увагу, щоб створити максимально безпечні умови для навчання здобувачів, роботи викладачів та працівників ЗВО. Під час огляду матеріально-технічної бази та наданих даних, ЕГ переконалась, що питання безпеки є складовою Стратегії розвитку Університету на 2023-2027 рр. (п.10, <https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubgstrategy.pdf>). Питання охорони праці та безпеки життєдіяльності визначені у Положенні про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка та інших документах, які оприлюднені на сайті університету. Безпека в будівлях Університету, де проводиться навчання здобувачів, гарантована завдяки наявності контрольно-пропускної системи, відеокамер, системи протипожежної безпеки. В корпусі, де реалізується ОП облаштовано бомбосховище із необхідним запасом води, медикаментів та чотирма запасними виходами. Також в корпусі функціонує внутрішня система сповіщення про небезпеку, яка працює в кожному приміщенні. Задля збереження психологічного здоров'я НПП та здобувачів діє соціально-психологічна служба «Допомога психолога онлайн» (<https://il.kubg.edu.ua/struktura/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/pro-sluzhbu.html>) та Центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://il.kubg.edu.ua/struktura/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka/resursnyi-tsentri-pidtrymky-studentiv-z-invalidnistiu.html>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційну підтримку здобувачі можуть отримати за допомогою вебсайту ЗВО (<https://kubg.edu.ua/>), вебсайту факультету суспільно-гуманітарних наук (<https://fshn.kubg.edu.ua/>), а також через соціальні мережі кафедри. Крім цього, ефективно функціонує Цифровий кампус університету (<https://digital.kubg.edu.ua/>), де здобувачі у зручному для себе форматі можуть отримати усю необхідну інформацію про освітній процес. Консультативну та соціальну підтримку здобувачів здійснюють заступник декана факультету з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи, гарант ОПП, куратор академічної групи, наукова бібліотека університету, студентська Профспілка та студентське самоврядування, соціально-психологічна служба та Центр підтримки студентів з інвалідністю. Результати опитувань здобувачів та спілкування під час фокус-груп засвідчили, що здобувачі ОПП «Політичні технології та консультування» другого (магістерського) рівня вищої освіти повністю задоволені організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою, яку їм надає ЗВО, факультет, кафедра та гарант під час освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Київський університет імені Бориса Грінченка реалізує концепцію безбар'єрного та інклюзивного середовища. У ЗВО наявна уся необхідна соціальна інфраструктура для здобувачів з особливими освітніми потребами: пандуси для підйому в навчальні корпуси, горизонтальні платформи з похилим підйомом усередині навчальних корпусів, ліфти з широкими дверима, спеціально обладнані туалетні кімнати. Окрему процедуру реалізації освітнього процесу ЗВО пропонує для осіб з вадами зору, застосовуючи переважно аудіоформу викладання та проведення контрольних заходів в усній формі. У ЗВО ефективно функціонує Центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://il.kubg.edu.ua/struktura/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka/resursnyi-tsentr-pidtrymky-studentiv-z-invalidnistiu.html>), який здійснює теоретичну та практичну підготовку НПП до роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами, проводить тренінги з питань педагогічної взаємодії між здобувачами з особливими освітніми потребами, займаються розробкою індивідуальної освітньої траєкторії для цієї категорії здобувачів, а також здійснює їх супровід під час навчання. На сайті ЗВО є окрема вкладка щодо реалізації безбар'єрного середовища, а також розміщено «Довідник безбар'єрності» (<https://bf.in.ua/>). На ОПП «Політичні технології та консультування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на даний час особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ упевнилась, що Київський університет імені Бориса Грінченка демонструє системну роботу над формуванням своєї політики щодо порядку врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), а також необхідні процедури щодо цих питань викладено в Положенні про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_736_31.10.19.pdf). Університет різко засуджує різні форми переслідувань, обмежень, утисків, домагань, булінгу, приниження честі та гідності людини, ця позиція закріплена у Статуті, Кодексі корпоративної культури, підкріплена нормами чинного законодавства та місією і цінностями Університету. В зазначеному Положенні описані: обов'язки співробітників і здобувачів освіти; процедура повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання, булінг та інші прояви неетичної поведінки; процедура розгляду скарг. Розгляд відповідних скарг здійснюється Комісією з етики (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_793_19.11.2019.pdf). Скарги від здобувачів вищої освіти та стосовно здобувачів освіти розглядаються розширеним складом Комісії з етики за участю представників студентського самоврядування. Співробітники та здобувачі освіти поінформовані про спосіб повідомлення про прояви корупції у ЗВО. Повноваження щодо виявлення та протидії корупції покладені на радника ректора з правових та кадрових питань (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_324_07.08.2015.pdf). Станом на проведення фокус-груп скарг, пов'язаних із випадками дискримінації, сексуальних домагань або корупції, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони. На ОПП створені усі необхідні умови для організації якісного освітнього процесу як в аудиторному, так і у дистанційному форматах. Усі навчальні аудиторії оснащені проекторами, SMART-дошками, комп'ютерами та планшетами, що дозволяє застосовувати сучасні форми і методи проведення навчальних занять, що свідчить про візирцевість матеріально-технічної бази ЗВО. Позитивні практики. Широко впроваджено унікальну, інноваційну та

систематизовану е-платформу ЗВО – Цифровий кампус університету для студентів, викладачів та працівників, де в доступному форматі розміщено інформацію про цифрову освіту, цифрову науку, цифрове управління, імідж та лідерство, цифровий простір тощо. Диверсифікована й ефективна робота Соціально-психологічної служби «Допомога психолога онлайн» та Центру підтримки студентів з інвалідністю. Створено безбар'єрне й інклюзивне освітнє середовище, де здобувачі з особливими освітніми потребами з легкістю можуть формувати індивідуальну освітню траєкторію та отримувати усі освітні послуги. Зразкова робота наукової бібліотеки щодо надання усіх освітніх послуг для здобувачів та НПП в очному, дистанційному та навіть поштовому форматах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ не виявила слабких сторін.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОПП «Політичні технології та консультування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Київському університеті імені Бориса Грінченка за підкритеріями: 7.2, оскільки у ЗВО діє безкоштовний доступ до всієї навчальної, наукової, соціальної та рекреаційної інфраструктури для ефективного навчання здобувачів та роботи НПП, а також їх позанавчальну діяльність; 7.4 ЗВО ефективно та у зручний спосіб надає усю необхідну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів за ОПП; 7.6 на рівні кафедр факультету та всього ЗВО реалізуються чіткі процедури вирішення конфліктних ситуацій та протидії корупційним ризикам. ЕГ було виявлено взірцеві та інноваційні практики ЗВО: усі навчальні аудиторії оснащені проекторами, SMART-дошками, комп'ютерами та планшетами, що дозволяє застосовувати сучасні форми і методи проведення навчальних занять за ОП (підкритерій 7.1); функціонує унікальна та інноваційна е-платформа – Цифровий кампус університету, де в доступному форматі розміщено інформацію про цифрову освіту, цифрову науку, цифрове управління, імідж, лідерство та цифровий простір (підкритерій 7.1); взірцево організовано роботу наукової бібліотеки щодо надання усіх необхідних освітніх послуг для здобувачів та НПП в очному, дистанційному та навіть поштовому форматах (підкритерій 7.1); взірцева робота Соціально-психологічної служби «Допомога психолога онлайн» та Центру підтримки студентів з інвалідністю (підкритерій 7.3 і 7.5); реалізовано концепцію безбар'єрного та інклюзивного освітнього середовища (підкритерій 7.5). ЕГ визначила відповідність ОПП критерію 7 на рівні А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюються Методичними рекомендаціями з розроблення та оновлення освітніх програм (нова редакція), затвердженими рішенням Вченої ради Університету від 09.06.2021 протокол № 5 та введеними в дію наказом ректора від 09.06.2021 № 406 (<https://tinyurl.com/metodrekomendOP>). Перегляд ОПП відбувається не частіше 1 разу на рік, але не рідше ніж раз на 4 роки для програм другого (магістерського) рівня ВО. Систематизація та узагальнення пропозицій, що надходять від стейкхолдерів, аналіз доцільності їх врахування та впровадження в оновленій ОПП здійснюється проектною групою. Перегляд ОП «Політичні технології та консультування» здійснювався в частині змісту освітніх компонентів на початку 2023-2024 навчального року, що актуалізувалося у затвердженні робочих програм із оновленим змістом. На зустрічах із гарантом програми та академічним персоналом була підтверджена інформація про обговорення результатів опитування за ОПП в моніторинговій групі та на засіданнях кафедри.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі ОПП безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процедур забезпечення якості ОПП, а саме: до процесу періодичного перегляду ОП, опитування щодо змісту ОП, формування пропозицій до Каталогу вибіркового НД, щодо задоволення якістю викладання, участь у розширених засіданнях кафедри тощо. Гарант ОПП систематично спілкується зі здобувачами в Zoom, Telegram для отримання інформації про бажані

напрями розвитку та зміни в ОПП, зауважень, пропозицій (підтверджено на фокус-групі зі здобувачами та зі слів Т. Поляркової). Отримані пропозиції аналізуються проєктною групою та враховуються під час оновлення ОП. За результатами онлайн-зустрічей з академічними групами та їх представниками на засіданнях кафедри. Присутні практики залучення здобувачів вищої освіти до процедур створення та оновлення ОПП. Так, на даній ОПП під час її створення були залучені здобувачі вищої освіти 4 року навчання спеціальності 052 Політологія, які на той час були потенційними вступниками на магістерську програму «Політичні технології та консультування». Участь зазначених здобувачів в процедурі обговорення та впровадження ОПП зафіксована в протоколі засідання кафедри політології (протокол №4 від 15 грудня 2021 р. <https://tinyurl.com/kja85jem>) (з 2022 р. кафедра політології та соціології). Також, здобувач вищої освіти 4 року навчання (ОПП «Політологія») – Максим Стрелюк брав участь в розробці ОП «Політичні технології та консультування» як член групи розробників. На фокус-групі з здобувачами вищої освіти студенти підтвердили свою участь у засіданнях кафедри та обговоренні змін до ОПП. Гарантом ОП ініційоване опитування здобувачів щодо рівня задоволеності та змісту ОПП. Здобувачі залучаються до діяльності органів студентського самоврядування, вченої ради факультету, Вченої ради Університету, де шляхом обговорення на засіданнях мають змогу висловлювати думку та пропозиції стосовно забезпечення якості освіти, змісту ОПП та ін. На фокус-групі Президент Студентського парламенту Університету В. Кучеровська та заступник голови Ради студентського самоврядування Факультету суспільно-гуманітарних наук Н. Склярів підтвердили дану інформацію. Важлива роль відведена студентському самоврядуванню, що дозволяє отримати сигнали про слабкі чи сильні сторони організації освітнього процесу університету. Також здобувачі вищої освіти ОПП «Політичні технології та консультування» беруть участь у засіданнях кафедри політології та соціології, Вченої ради факультету та входять до складу студентської ради факультету суспільно-гуманітарних наук (<https://cutt.ly/f8lyDeR>). Представники студентського самоврядування залучаються до обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу та НДР; заходів щодо забезпечення якості ВО; забезпечення якості навчання, вносять пропозиції щодо змісту ОПП та НП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

За даною ОПП працедавці періодично залучаються до процесу її моніторингу. Основні приклади залучення працедавців: залучення до періодичного перегляду ОПП, змістового оновлення змісту ОПП та її рецензування; працедавці беруть участь у розширених засіданнях кафедри щодо обговорення ОПП та долучаються до обговорення проєктів ОПП. На фокус-групі ця інформація була підтверджена О. Кукуруз. Стейкхолдери під час зустрічі наголосили на систематичній залученості до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. На фокус-групі В. Горбатенко підтвердив інформацію про долучення до обговорення ОПП та повідомив про врахування його пропозиції щодо введення курсу з національної безпеки. Також стейкхолдери заповнили ЕГ про продовження співпраці з кафедрою політології та соціології, зокрема щодо організації практичної підготовки студентів. На Факультеті суспільно-гуманітарних наук створена Рада роботодавців до складу якої входять представники від баз практики, академічних установ, громадських організацій <https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/rada-robotodavtsiv.html>

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Моніторинг працевлаштування випускників ОПП ще не проводився, у зв'язку з тим, що перший випуск відбудеться у грудні 2023 р., але, відповідно до СО, кафедрою у співпраці з відділом моніторингу розвитку кар'єри збирається інформація щодо кар'єрного шляху випускників кафедри політології та соціології першого (бакалаврського) рівня. Також в цьому напрямку працює відділ практики та працевлаштування НМЦ стандартизації та якості освіти. Сторінка «Випускникам» (<https://tinyurl.com/kubg-vypusk>) на сайті ЗВО містить інформацію для випускників про наявність вакансій, анкету для сприяння працевлаштуванню, анкету випускника Університету.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В Університеті функціонує система забезпечення якості вищої освіти, що обумовлює своєчасне виявлення недоліків в ОПП. Гарант ОПП, НПП кафедри політичних технологій систематично працюють над вдосконаленням ОП. Процедури внутрішнього забезпечення якості реалізації ОПП постійно здійснюються на рівні: гаранта та членів проєктної групи, НПП кафедри – в процесі обговорення питань та прийняття рішень щодо удосконалення освітньої діяльності за ОП на засіданнях кафедри, методичних та наукових семінарах; на рівні групи забезпечення освітнього процесу (НПП) за ОП; на рівні факультету – під час обговорення питань забезпечення якості освітньої діяльності на вченій раді та заходах, ініційованих кафедрою та керівництвом факультету; на рівні університету. Відповідно до СО метою реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП за час її реалізації в Університеті було проведено: - самоаналіз стану підготовки фахівців (формування контингенту здобувачів, кадрове, матеріально-технічне, організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців); - аналіз успішності та якості знань студентів за результатами екзаменаційних сесій; - анкетування студентів «Викладач очима студентів»; - перегляд і оновлення РПНД і робочих програм практик з обов'язковим їх

обговоренням і затвердженням на засіданні кафедри. У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за час реалізації ОНП суттєвих недоліків не виявлено. Система забезпечення якості ВО в університеті сприяє своєчасному, об'єктивному виявленню та оперативному реагуванню на недоліки у період громадського обговорення проекту ОПП, її експертизи із залученням стейкхолдерів. З метою підвищення якості освіти систематично долучаються стейкхолдери, це сприяє якості підготовки здобувачів освіти, що підтверджено під час фокус-групи.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП «Політичні технології та консультування» проводиться уперше, у зв'язку з чим зауваження та пропозиції за результатами зовнішнього забезпечення якості ВО відсутні. Водночас, у КУБГ систематично здійснюється аналіз результатів акредитації за різними ОПП та надаються рекомендації гарантам освітніх програм щодо різних можливостей і перспектив розвитку освітньої програми. За інформацією, яка надана університетом при перегляді ОПП враховуються типові пропозиції, а саме: збільшити кількість вибіркових НД, посилити взаємозв'язки та інтеграцію навчального процесу та дослідницької роботи, зменшити відрив змісту і організації навчального процесу від сучасної практики політичної діяльності, поглиблювати процеси інтернаціоналізації освіти у забезпеченні ОПП та міжнародної академічної мобільності серед здобувачів.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз отриманої інформації під час проведення акредитаційного процесу дає можливість ЕГ стверджувати, що у Київському університеті імені Бориса Грінченка сформовано високу культуру якості, яка сприяє постійному розвитку ОПП «Політичні технології та консультування». При аналізі СО ЕГ отримала запевнення, що Університет активно впроваджує культуру якості освіти в академічному середовищі через роз'яснювальну роботу, просвітницькі заходи, систему морального та матеріального заохочення тощо. Учасники академічної спільноти Університету (адміністрація, НПП, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП. Зокрема вони обговорюють питання якості освіти і процедури їх забезпечення (на засіданнях кафедр та вчених рад факультетів, Вченої ради університету); забезпечують викладання навчальних дисциплін ОПП на високому науково-теоретичному й методичному рівні; підвищують власний професійний рівень, педагогічну майстерність та наукову кваліфікацію; дотримуються норм академічної доброчесності, педагогічної етики та моралі; розвивають у здобувачів самостійність, ініціативність, творчі здібності; формують у здобувачів освіти критичне мислення, креативність, ініціативність і підприємливість, навички самопізнання, самоусвідомлення самоосвіти тощо. Важливими чинниками змістовності залучення до внутрішньої системи забезпечення якості усіх учасників академічної спільноти є Кодекс корпоративної культури Університету. Якість ОПП є предметом постійного моніторингу гаранта та групи забезпечення засобами анкетування, усного опитування, бесід з академічною групою, результати якого обговорюються на засіданнях кафедр. Формуванню культури якості сприяє і робота викладачів та здобувачів вищої освіти Університету в якості експертів Національного агентства забезпечення якості вищої освіти, а також досвід участі НПП в міжнародних стажуваннях, з метою вивчення досвіду підготовки політологів в зарубіжних ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

КУБГ впроваджує високу культуру якості освіти. Учасники академічної спільноти, стейкхолдери, здобувачі вищої освіти та адміністрація Університету долучені до процедур оновлення та вдосконалення ОПП. Процес оновлення ОПП є відкритим та прозорим та оприлюднюється кафедрою політології та соціології на сайті та під час публічних обговорень. Здобувачі вищої освіти входять до проектної групи ОПП. Адміністрація КУБГ сприяє підвищенню рівня кваліфікації НПП через систему морального та матеріального заохочення. 34 НПП та 17 здобувачів освіти Університету є експертами НАЗЯВО. Якість ОПП є предметом системного моніторингу якості надання освітніх послуг.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін не виявлено. ЕГ рекомендує кафедрі політології та соціології запровадити практику опитування не лише здобувачів вищої освіти, а й НПП, стейкхолдерів і майбутніх випускників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Перегляд ОПП відбувається згідно норм затверджених у КУБГ. Здобувачів освіти залучено до процесу обговорення та перегляду ОПП. Працівники беруть участь у засіданнях кафедри, круглих столах тощо з метою періодичного перегляду ОПП. Зважаючи на наведені факти, експертна група дійшла висновку, що ОПП «Політичні технології та консультування» спеціальності 052 «Політологія» та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Київський університет імені Бориса Грінченка має усю необхідну нормативно-правову базу щодо реалізації прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу: Статут Київського університету імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/statut_132-2035_08.10.2015.pdf), Правила внутрішнього розпорядку (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/tk_28.08.2013.pdf), Кодекс корпоративної культури (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/kodeks_korp_kultury.pdf), Положення про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.17.pdf), Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_615_30.11.2022.pdf) та інші. Для зручності уся нормативна база ЗВО розміщена на окремій вкладці вебсайту – <https://kubg.edu.ua/resursi/normatyvni-dokumenty/reistr-normatyvnoi-bazy.html>. Під час проведення фокус груп ЕГ підтвердила, що здобувачі ОПП та представники студентського самоврядування мають достатній рівень обізнаності з більшістю своїх прав та обов'язків, а також нормативними документами, що їх регулюють. Зауважень щодо прозорості та доступності правил та процедур, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу не було зафіксовано.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ пересвідчилась, що на вебсайті факультету суспільно-гуманітарних наук (<https://fshn.kubg.edu.ua/informatsiya/obhovorennia-osvitnikh-prohram/druhyi-mahisterskyi-riven-vyshchoi-osvity.html>) було вчасно розміщено проект ОПП «Політичні технології та консультування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Крім цього, на вебсайті є повна інформація про графік етапів проходження та затвердження нової редакції ОПП, Наказ про затвердження складу проектної групи, інформація про керівника проектної групи та його е-пошта. ЕГ вважає за доцільне звернути увагу про те, що на вебсайті не розміщено актуальну інформацію про гаранта ОПП та його контакти з метою участі стейкхолдерів для висловлення пропозицій або зауважень з метою покращення ОПП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На вебсайті факультету суспільно-гуманітарних наук Київського університету імені Бориса Грінченка розміщені: ОПП (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiolohii-osvitnia-prohrama-politychni-tekhnologhii-ta-konsultuvannia-druhyi-mahisterskyi-riven.html>), навчальний план здобувача (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/iff/2022/052_NP_politologiya_mah.pdf.pdf), робочі програми навчальних дисциплін (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiolohii/navchalno-metodychna-robota/robochi-navchalni-prohramy.html>), методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт магістрів (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiolohii/navchalno-metodychna-robota/metodychni-rekomendatsii-do-napysannia-kvalifikatsiinykh-robit-mahistra.html>), програми практик (<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politologhii-ta-sotsiolohii/navchalno-metodychna-robota/metodychni-rekomendatsii-do-napysannia-kvalifikatsiinykh-robit-mahistra.html>).

sotsiologii/navchalno-metodychna-robota/prohramy-praktyk.html#druhyi-mahisterskyi-riven). На думку ЕГ обсяг опублікованої інформації є достатнім для забезпечення можливості потенційним вступникам та стейкхолдерам ознайомитися з ОПП, її цілями, очікуваними результатами навчання та компонентами у достатньому обсязі. ЕГ рекомендує звернути увагу на розміщення інформації про вступні випробування за ОПП на вебсайті факультету та вебсторінці кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони. Широка внутрішня нормативна база та ефективні практики щодо процедур, які забезпечують дотримання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, із якими усі бажаючі можуть ознайомитися на окремій вкладці вебсайту. Позитивні практики. Наявність окремої вкладки на вебсайті щодо обговорення освітніх програм, яка містить інформацію про всі етапи проходження та затвердження ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони. На вебсайті факультету суспільно-гуманітарних у розділі щодо обговорення освітніх програм та надання пропозицій розміщена не актуальна інформація про гаранта ОПП та канал комунікації з ним. Рекомендації. Оновити інформацію про гаранта ОПП на вебсайті факультету суспільно-гуманітарних наук та розмістити актуальний канал комунікації з гарантом ОПП для забезпечення можливості потенційним вступникам та стейкхолдерам ознайомлюватися та надавати пропозиції до ОПП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо подальшого удосконалення ОПП у контексті критерію 9 ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Політичні технології та консультування» відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група вважає за доцільне відзначити відкритість, доброзичливість, готовність до співпраці з боку керівництва КУБГ і його структурних підрозділів, факультету суспільно-гуманітарних наук, НПП кафедри політології та соціології, гаранта ОПП, здобувачів за ОПП, працевдавців, які вони продемонстрували під час проведення акредитаційної експертизи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дерев`яно Сергій Миронович

Члени експертної групи

Невинна Галина Ярославівна

Спересенко Микола Володимирович